

Dlaczego przyrodzie pozwala się niszczyć metrykę początku budowy Zamku Wysokiego w Grudziądzu?

10 lat temu odsłonięto południowo zachodni fragment Zamku Wysokiego. Tego fragmentu Hans Jacobi nie badał w l. 1942 -42 a jego rozplanowanie zmyślił.

Po II wojnie światowej osoby zajmujące się zagadnieniem rozplanowania zamku ochocza tę bajkę zaakceptowały.

Szpeciallynie w XXI w. bajka uzyskała status prawdy historycznej, udokumentowanej naukowo w środowiskach uniwersyteckich.

W tym fragmencie umieszczono rzekomy dom komtura, zbudowany oddzielnie na parchamie, czyli w międzymurzu.

Problem w tym, że czegoś takiego nie widziały osoby, za których życia zamek istniał

Panoramy:

Plan geodezyjny zamku z połowy XVIII w. Pokazane na nim są wewnętrzne ciągi komunikacyjne, które sprawiają wrażenie oddzielnej budowli po stronie południowo zachodniej.

https://atlasmiast.umk.pl/pliki/grudziadz/AHMP_Grudziadz_II_5-6.jpg

Że tak jest, pokazuje ta panorama z 1656 r.

https://atlasmiast.umk.pl/pliki/grudziadz/AHMP_Grudziadz_II_4.jpg

Na panoramie Boota widzimy w narożniku południowo zachodnim dwa ryzality. Są to ryzality odnoszące się do latryny.

Szerzej opisałem ten fragment 10 lat temu:

<https://naszemiasto.pl/zamek-w-grudziadzu-odc-11/ar/c8-2598754>

W XXI w. utytułowani naukowcy z uniwersytetów latrynę zdefiniowali jako dom komtura. Podobnie jak gdanisko przy Spichrzowej 49 w Muzeum Handlu Wiślanego podaje się jako spichlerz.

Identycznie ten ryzalit latrynowy jest pokazany na planie Grudziądza z 2 poł. XVIII w.

https://atlasmiast.umk.pl/pliki/grudziadz/AHMP_Grudziadz_II_7.jpg

Dyskusja z Kolegą Przemysławem Szachnitowskim, wspólne pisanie artykułów do biuletynów Koła Miłośników Dziejów Grudziądza i związane z tym wizje lokalne spowodowały , że po 10 latach przeanalizowałem zdjęcia z wykopów archeologicznych z 2014 r.

Zdjęcia zostały zrobione w części południowo – zachodniej skrzydła południowego, patrząc od progu bramy południowej, zwanej Brama Kamienną. Próg jest, jak pisałem wcześniej na wysokości ok. 59 m n.p. m.

Między progiem bramy po stronie południowej a dziedzińcem ze studnią jest obecnie znaczna różnica poziomów, która była już w średniowieczu.

Obecnie ok. 59 m n. p. m. ok. 65 m n.p.m.

Na planie jest zaznaczony bezkolizyjny wjazd na dziedziniec, a takiego nie było i nie ma. Zamek był parterowy, widziany od stromy dziedzińca a piętrowy od strony fasady południowej.

Mur tunelu bramnego , widok od strony południowo – zachodniej. W kierunku południowym widoczne sa cienkie cegły romańskie.

Z takich cegieł romańskich zbudowana jest zakrystia kościoła św. Mikołaja oraz romańska arkada przęsła mostu Bramy Toruńskiej.

<https://kpbc.ukw.edu.pl/dlibra/publication/275222/edition/272061?language=pl>

Ten sam mur jak wyżej

W tym miejscu widać kamienny fundament w wątku opus incertum. Mur ceglany wykonany jest w wątku polskim, ale niezbyt dokładnym. Na drugim planie, była budowla starsza, wykonana w wątku główkowym. Te budowle można jednoznacznie zakwalifikować jako romańską, z wątkiem opus rusticum. Identyczna sytuacja jest w przypadku relików zapewne stróży rycerstwa polskiego, z czasów wyprawy krzyżowej do Prus, lata 20. XIII w. (ul. Murowa 24). Mur wewnętrzny, starszy ma watek opus rusticum. W tym wątku jest też mur obronny wschodni, typu brandenburskiego, bez krenelaża. Jest to jedyny znany przykład fragmentu budowli mieszkalnej na Zamku Wysokim, gdzie występuje romański watek opus rusticum. Opus rusticum występował też w przypadku wieży Klimek.

Przykła artykułu z Internetu o stylu romańskim:

<https://architraw.pl/styl-romanski/>

Ślad po budowli romańskiej na Górze Zakowej świadczy, że mieliśmy rację z P. Szachnitowskim, iż św. Chrystian dla potrzeb swojego kościoła katedralnego przejął wcześniej zbudowany kościół.

<https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/283563/edition/280786/content>

Zdjęcie pokazuje, że nie można było wjechać tunelem na dziedziniec Zamku Wysokiego.

Po prawej stronie widoczna wnęka, to szafka na listy, opisana w inwentarzu

zamku z 1603 r.

Jeszcze nie do końca wypracowany gotyk polski, takie przejście odwandyjskiego do gotyku polskiego.
Zdjęcie niżej, wiązanie pospolite, wykonane z cegieł romańskich.

Strona północna tunelu bramnego, na poziomie ok. 59-60 m n. p.m.

Ślad po naprawie murów w XIV w. , po runięciu skrzydła zachodniego, w następstwie ulewy w 1338 r.
Ten fragment jest cenny, ponieważ, pokazuje, iż do odbudowy wykorzystano wcześniejsze cegły romańskie.

Trzeba przyznać rację pionierowi badań Grudziądza, że zamek w Grudziądzu przed Krzyżakami zbudowali Polacy na bazie wcześniejszej warowni Prusów.